

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ТА ПРИНЦИПИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Людмила Лучко, здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»

Науковий керівник: Н. Л. Франчук, кандидатка педагогічних наук, старша викладачка
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)

MAIN APPROACHES AND PRINCIPLES IN THE ORGANIZATION OF INTERACTIVE EDUCATION OF YOUNGER SCHOOL STUDENTS IN PRIMARY SCHOOL

Lyudmila Luchko, master's student

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

Анотація. У статті проаналізовано сутність інтерактивного навчання. Обґрунтовано основні підходи та принципи в організації інтерактивного навчання молодших школярів. Виокремлено рекомендації педагогам щодо впровадження інтерактивних методів навчання в початковій школі.

Ключові слова: інтерактивне навчання, організація інтерактивного навчання, молодші школярі, початкова школа.

Annotation. The article analyzes the essence of interactive learning. The main approaches and principles in the organization of interactive learning of younger schoolchildren are substantiated. Recommendations for teachers regarding the implementation of interactive teaching methods in elementary school are highlighted.

Key words: interactive learning, organization of interactive learning, younger students, primary school.

Упровадження концепції Нової української школи потребує активізації інноваційних процесів, спрямованих на модернізацію змісту, форм і методів навчання молодших школярів, розробку й апробування нових освітніх технологій в освітньому процесі початкової школи. Глибокі трансформації, що мають місце в системі освіти України, потребують використання на уроках інтерактивних технологій, що базуються на взаємодії, діалозі, моделюванні ситуацій, вільному обміні думками та підтримці успіху, що стимулює пізнавальну активність учнів та підвищує рівень засвоєння знань.

Інтерактивне навчання – це процес, у якому відбувається активний діалог між учасниками освітнього процесу з метою досягнення взаєморозуміння, спільного вирішення навчальних завдань та розвитку особистісних якостей учнів. У процесі інтерактивного навчання учні стають активними учасниками навчання, розвивають критичне мислення, комунікативні навички та здатність до співпраці [2, с. 57].

Освітній процес організований таким чином, що всі учасники активно включені в процес пізнання, формують висновки, досягають певних результатів, де кожен робить свій індивідуальний внесок, обмінюється знаннями, ідеями та методами діяльності.

Організація інтерактивного навчання в початковій школі сприяє зацікавленому та активному засвоєнню нових знань учнями, набуттю необхідних життєвих навичок та вмінь, сприяє формуванню ключових компетентностей та формуванню ключових компетентностей, визначених у Державному стандарті початкової освіти.

Ефективність організації інтерактивного навчання молодших школярів у початковій школі залежить від компетентності педагогів у дотриманні принципів та особливостей упровадження інтерактивних методів та технологій. Основними принципами реалізації інтерактивного навчання є:

– **принцип активності:** кожен учень повинен брати активну участь у спілкуванні та взаємодіяти з іншими для досягнення поставлених цілей;

– **принцип відкритого зворотного зв'язку:** усі учні повинні висловлювати свої думки, ідеї чи заперечення стосовно поставлених завдань. Зворотний зв'язок дозволяє дізнатися, як їхнє спілкування сприймається іншими та розвиває уміння аналізувати власну манеру спілкування;

– **принцип експериментування:** учні активно шукають нові ідеї та шляхи вирішення завдань, що сприяє розвитку творчості й ініціативи;

– **принцип довіри в спілкуванні:** організація групового простору спрямована на створення довірливого середовища, де учні можуть відчувати взаємну повагу та довіру;

– **принцип рівності позицій:** учитель повинен діяти нарівні з учнями, намагаючись не нав'язувати своїх думок; у свою чергу, кожен учень отримує можливість узяти на себе роль організатора чи лідера [7, с. 24].

Для ефективного використання інтерактивних технологій в освітньому процесі початкової школи педагогу доцільно: давати завдання учням для попередньої підготовки (прочитати, продумати, виконати самостійні підготовчі завдання); поступово використовувати інтерактивні технології навчання, поки учні та сам педагог не звикнуть до них; не зловживати, безмірно використовуючи лише інтерактивні технології; ретельно планувати й обмірковувати етапи уроку та певний вид інтерактивної технології; у процесі інтерактивних вправ давати учням час на обдумування завдання; після виконання інтерактивних вправ обов'язково проводити ґрунтовне обговорення за підсумками [3, с. 4].

Впровадження інтерактивних технологій у сучасну початкову освіту повинно базуватися на гуманістичних принципах та визначатися суб'єкт-суб'єктним підходом у взаємодії вчителя з учнями. Цей процес передбачає дотримання ряду правил: створення позитивної та доброзичливої атмосфери для спілкування; надання кожній дитині свободи висловлювання та поведінки в різних видах діяльності; висловлювання взаємних оцінок і суджень дорослого та дитини в різних ситуаціях без порівнянь, звинувачень й образ; уміння терпимо вислухати будь-які відповіді, запитання, ідеї чи рішення учасників взаємодії під час інтерактивних вправ [1, с. 8].

Упроваджуючи інтерактивні технології в освітній процес початкової школи, учитель має всіляко спонукати молодших школярів до активності, свідомо обмежуючи свою участь доречними лаконічними висловлюваннями. Варто будувати освітній процес так, щоб учні не лише дослухалися до вчителя, а й висловлювали свою думку, прагнули її довести, переконливо аргументувати, не боячись ні власної помилки, ні критики дорослого.

Упроваджуючи інтерактивні технології навчання, доцільно дотримуватися певних критеріїв до їх відбору, а саме, відповідно до: цілей уроку, етапності уроку, часових рамок уроку, логіки освітнього процесу, компетентності педагога в технології, вікових та інтелектуальних можливостей молодших школярів.

Інтерактивне навчання ґрунтується на діалозі. Теми бесід, обговорень, дискусій повинні спиратися на особистому досвіді дітей, їхніх знаннях і уявленнях про навколишнє життя. Спілкування повинно відбуватися в невимушеній, вільній та партнерській формі, яка включає обмін репліками, запитаннями, поясненнями, указівками, оцінками тощо. Толерантне ставлення вчителя до кожної дитини сприяє їхньому зближенню, стимулює дітей ділитися своїми думками, враженнями та переживаннями, що в свою чергу сприяє розвитку їхньої комунікативної компетентності та підтримує пізнавальний інтерес до навчання.

У процесі організації інтерактивного навчання важливо використовувати мовленнєві ситуації, спрямовані на розвиток навичок домовлятися, уміння ставити питання співрозмовнику, дотримання правил мовленнєвого етикету, висловлення співчуття та обґрунтування власної точки зору. Для застосування цього методу можна використовувати наочність: спеціально підібрані сюжетні картинки, серії зображень, ілюстрації та інше.

Важливим аспектом в організації інтерактивного навчання молодших школярів є поділ класу на групи, урахування особистих якостей та лідерських умінь учнів, використання

інформаційних та методичних матеріалів, візуальних допоміжних засобів для кращого засвоєння матеріалу [6, с. 5].

В організації інтерактивного навчання педагог повинен усвідомлювати, що учень і вчитель є рівноправними та рівнозначними учасниками освітнього процесу, де вони разом визначають цілі та засоби діяльності, спільно прогнозують результати навчання. Учитель виступає в ролі організатора процесу навчання, координатора роботи груп, фасилітатора дискусій та інших аспектів. Отже, реалізація інтерактивного навчання в початковій школі буде ефективною при врахуванні педагогом вікових особливостей молодших школярів, компетентності у виборі інтерактивних технологій, заохоченні та мотивації дітей до комунікативної діяльності, ретельній підготовці педагога до впровадження інтерактивних технологій, не зловживанні ними, умінні педагога вислухати дитину, дати їй можливість та час сформулювати думку, проведенні рефлексії.

Список використаних джерел

1. Вікторенко І. Л. Інноваційні технології навчання молодших школярів у контексті реформи початкової освіти. *Молодий вчений*. 2019. № 9. С. 8-13.
2. Горват М. В. Інтерактивне навчання як педагогічна технологія. *Наука та освіта: актуальні проблеми досліджень на сучасному етапі*. 2016. № 7. С. 57-58.
3. Дошковський П. Інтерактивне навчання. *Початкова школа*. 2019. № 44. С. 1-33.
4. Колеснік К., Комарівська Н., Стахова І., Присяжнюк Л. Значення спільної діяльності для розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. Випуск 17. 2022. С.127-138. URL: <http://profped.ddpu.edu.ua/>
5. Lapshyna I., Lyubchak L., Franchuk N., Vasylyuk A., Komarivska N. Development of Diamonological Competence of Future Primary School Teachers in the Process of Professional Training. *Society. Integration. Education*. Rpoceedings of the International Scientific Conference. Volume I. May28th-29th, 2021. P. 395-405.
URL: <http://journals.ru.lv/index.php/SIE/article/view/6298/5012>.
6. Новиченко О. З досвіду використання інтерактивних технологій. *Початкова освіта*. 2017. № 41. С. 4-15.
7. Подплітьона І. М. Педагогічні умови використання інтерактивних технологій в початковій школі. Херсон: ХДУ, 2020. 64 с.

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

Марія Лущик, здобувачка ступеня фахової передвищої освіти
«фаховий молодший бакалавр»

Науковий керівник: Р. Р. Галицька, кандидатка філологічних наук, старша викладачка
КЗ ЛОР «Бродівський фаховий педагогічний коледж імені Маркіяна Шашкевича» (Україна)

PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE TEACHERS OF PRIMARY GRADES AT UKRAINIAN LANGUAGE CLASSES (PROFESSIONAL GUIDANCE)

Maria Lushchyk, Junior Bachelor of Professional Pre-Higher Education
Brody Professional Pedagogical College named after Markiyan Shashkevych (Ukraine)

Анотація: У статті розкриваються особливості підготовки майбутніх вчителів початкових класів на заняттях з української мови (за професійним спрямуванням). Метою статті є аналіз підготовки майбутніх вчителів початкових класів, та формування компетентностей, які вони здобувають на заняттях з української мови (за професійним спрямуванням).